

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

В И С Н О В О К

До протоколу № 141
від 18 грудня 2023 року

до проекту Закону України
«Про внесення змін до статті 60-2 Кодексу законів про працю України
щодо дистанційної роботи»
(реєстр. № 10164 від 20.10.2023)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України 18.12.2023 (протокол № 141) розглянув проект Закону України про внесення змін до статті 60-2 Кодексу законів про працю України щодо дистанційної роботи (реєстр. № 10164 від 20.10.2023), поданий народним депутатом України Морозом В.В., і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці до законопроекту визначено, що його розроблено з метою створення сприятливих умов роботи для батьків, чії діти навчаються дистанційно у закладах загальної середньої освіти.

Законопроектом пропонується доповнити положення Кодексу законів про працю України нормою про можливість переведення працівника (одного з батьків дитини) на дистанційну роботу, якщо дитина віком до 14 років здобуває повну загальну середню освіту дистанційно згідно з офіційним розпорядженням керівника відповідного закладу освіти. При цьому, працівнику гарантується збереження розміру заробітної плати.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює зауваження щодо:

1) доречності внесення відповідних змін не лише до статті 60-2 щодо дистанційної роботи, а до статті 60-1 щодо надомної роботи;

2) викладення гарантії щодо збереження заробітної плати таких працівників у іншому формулюванні.

Міністерство фінансів України у межах компетенції законопроект не підтримує та зазначає, що реалізація законопроекту матиме вплив на показники державного та місцевих бюджетів.

Міністерство економіки України підтримує законопроект за умови доопрацювання.

Міністерство соціальної політики України підтримує законопроект за умови доопрацювання.

Міністерство освіти і науки України зазначає, що типовими штатними нормативами закладів освіти визначено посади та нормативну чисельність різних категорій (педагогічні, господарсько-обслуговуючі тощо) працівників закладів освіти, проте не всі працівники, які мають дітей віком до 14 років, що навчаються дистанційно, можуть виконувати свої посадові обов'язки в режимі дистанційної роботи, зокрема, це стосується господарсько-обслуговуючого персоналу закладів освіти. Ураховуючи наведене, пропонувану зміну після слів «дистанційної роботи» варто доповнити словами «, якщо це можливо,».

Підкомітет з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях, розглянувши на своєму засіданні 15.12.2023 законопроект № 10164 та надані до нього експертні висновки, висловлює такі застереження:

1) у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України багато жінок разом із дітьми вимушені були змінити місце свого проживання та виїхати за кордон. Така категорія дітей, зазвичай навчається одночасно в двох закладах освіти: за місцем тимчасового перебування – очно, а в Україні - онлайн, у тому числі за дистанційною формою. Разом з тим, вочевидь, для батька такої дитини не виникає потреби у догляді за своєю дитиною під час такого дистанційного навчання. Також є інші випадки, коли один з батьків не проживає спільно з дитиною і тому, вочевидь, також не мав би отримувати право вимагати від роботодавця переведення на дистанційну роботу. Тому, можливо, законопроект потребує уточнення в частині доповнення словами «за умови спільного проживання з такою дитиною»;

2) відповідно до законопроекту такий працівник «**МОЖЕ** працювати на умовах дистанційної роботи», що фактично означає **ОБОВ'ЯЗОК** роботодавця забезпечити реалізацію такого права. Однак, до прикладу, вихователь закладу дошкільної освіти, маючи дитину віком до 14 років, яка здобуває повну загальну середню освіту дистанційно, тим не менш **НЕ** «**може** працювати на умовах дистанційної роботи». Тобто законопроект має передбачати необхідність узгодження цього питання з роботодавцем, зокрема нахшталт того, як написано у статтях 60-1 і 60-2 Кодексу законів про працю України: «*можуть працювати на умовах надомної роботи, якщо це можливо, зважаючи на виконувану роботу, та роботодавець має для цього відповідні ресурси та засоби*». Аналогічно в системі закладів освіти не можуть працювати дистанційно працівники закладів освіти, що виконують організаційно-господарські функції, про що було зазначено Міністерством освіти і науки України;

3) законопроект передбачає можливість запровадження дистанційної роботи лише на період тривалості навчання за «дистанційною формою» здобуття освіти. Проте, на сьогодні багато шкіл працюють у змішаному форматі, що поєднує очне і

онлайн навчання, що не є власне дистанційною формою здобуття освіти у розумінні частини 4 статті 9 Закону України «Про освіту». Тобто, діти до 14 років тижнями можуть перебувати вдома, навчаючись у віддаленому режимі, однак такий формат не буде оформлений розпорядчим актом керівника школи як дистанційна форма здобуття освіти;

4) також на сьогодні часто діти до 14 років можуть залишатися вдома і навчатися «дистанційно»/онлайн у зв'язку з повітряною тривоною, що розпочалася до початку занять в школі і триває декілька годин. Відповідно у одного з батьків такої дитини у таких випадках також має з'являтися право залишитися в цей день вдома з дитиною, але за умови, що це дозволяє формат роботи;

5) законопроект стосується виключно дітей, що здобувають повну загальну середню освіту. Проте, у зв'язку з ранковими повітряними тривогами у батьків дитини дошкільного віку також виникає необхідність залишитися з дитиною до виникнення можливості відвести її до дитячого садочка;

6) у законопроекті краще писати не про «заклад загальної середньої освіти», а про здобуття загальної середньої освіти, яке може відбуватися, наприклад, у закладі вищої освіти або фахової передвищої освіти, який може мати у своїй структурі гімназію, в якій діти до 14 років здобувають базову середню освіту.

У зв'язку із зазначеним вище підкомітет з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях пропонує за результатами розгляду на засіданні Комітету з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України відправити зазначений проект Закону на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи.

Заслухавши та обговоривши інформацію заступника Голови Комітету Колебошина С., представника Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з соціальних та економічних прав Колобродової О., голови Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій Антонюк О., **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до статті 60-2 Кодексу законів про працю України щодо дистанційної роботи (реєстр. № 10164 від 20.10.2023), поданий народним депутатом України Морозом В.В., за результатами його розгляду в першому читанні повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Направити цей Висновок Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, визначеного головним з опрацювання цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК